

Problemerne med at afgøre, hvad der er bedst, kommer først, når det drejer sig om børn af de indvandrere, som bliver her generation efter generation. Her er målet jo et andet, fordi de skal blive her og leve her og fungere på arbejdsmarkedet. Det vil sige, at det er integration, der er brug for.

For dem er det afgørende, at de kan det danske sprog, for ellers får de ikke nok ud af skolens undervisning. De får svært ved at få uddannelse, og ude i virksomhederne kræver man af dem, at de kan dansk. Og hvad er det for et liv, de får, hvis de aldrig nogen sinde får forståelse for det lands sprog, kultur og tænkemåde, som de er født ind i og senere vælger at leve i?

Ud fra den slags betragtninger kommer man let i tvivl om værdien af at blive ved med at tilbyde modersmålsundervisning. Burde det ikke efterhånden være op til forældrene i anden eller tredje generation selv at sørge for børnenes oplæring i det oprindelige sprog og i deres kulturbaggrund, og burde de ikke efterhånden selv beherske dansk så godt, at de kan støtte deres børn i at få det lært så tidligt som muligt?

Måske bliver vi klogere, når resultatet kommer af den undersøgelse, der er foretaget ved Danmarks Pædagogiske Institut. Det kan man i hvert fald håbe på.

Blandt indvandrerne er der heller ikke enighed. Nogle er meget interesserede i at styrke indsatsen for, at deres børn får lært dansk, og mener, at modersmålsundervisningen godt kan undværes. Til gengæld ønsker andre at holde fast i modersmålsundervisningen. For den sidste gruppes vedkommende kunne man derfor forvente, at en afskaffelse af modersmålsundervisningen vil føre til, at man fravælger folkeskolen og i stedet sender børnene i særlige etniske friskoler.

Hvad man end kan gøre sig af forestillinger i den retning, bidrager det i hvert fald ikke til at fremme den integration, der er ønskelig – tværtimod. Målet må være at nå til en gensidig respekt for hinandens kultur, religion og måden at være på.

Men én ting er sikker: Uanset i hvilken grad Folketinget vælger at forpligte kommunerne til at tilbyde modersmålsundervisning, skal fagformål og indhold og de undervisningsmidler, der bruges, tilnærmes den øvrige skoleundervisning. Det må være en betingelse, så på det ene punkt kan CD støtte beslutningsforslag nr. B 64.

Hvis kritikkerne af modersmålsundervisningen har ret i, at kvaliteten er for dårlig, spilder vi mere eller mindre omkring de 40 mio. kr. pr. år, og selv om det ikke synes at meget i forhold til de 20 mia. kr., som folkeskolen koster i alt, må det naturligvis være sådan, at midlerne skal bruges, så de gør gavn.

Jeg vil gerne referere til den høring om tosprogede børn, der fandt sted på Uddannelsesudvalgets foranledning den 13. november. Her tog Eyvind Vesselbo fortolkningen af statistikken op og nævnte, at tallet 36.000 tosprogede børn, hvoraf ca. halvdelen får modersmålsundervisningen, ikke fortæller noget som helst om deres danskundskaber eller om behovet for ekstra undervisning. Har et barn et andet modersmål end dansk, tæller det automatisk som tosproget, uanset om barnet måske taler flydende dansk. Her kunne jeg godt ønske en mere udbygget statistik til belysning af de reelle behov, og efter min mening gjorde den høring os ikke meget klogere.

I CD mener vi grundlæggende, at indvandrede, der ønsker at leve i Danmark, skal kunne dansk. Det er ikke noget angreb på retten til at bevare deres oprindelige kulturgrundlag, men det at kunne dansk er ganske enkelt en betingelse – og også en sikkerhed for dem – for at kunne leve og tage del i det danske samfund på lige fod med danskerne og for at kunne undgå de tragiske sammenstød, vi desværre allerede har set for mange af.

Derfor er det allervigtigste, når det kommer til stykket, at gøre mest muligt ud af at få de voksne, altså børnenes forældre, til at forstå, hvad det handler om. De skal motiveres, men ikke gøres utrygge. Der bliver talt meget om ansvar og om at stille krav til alle i vores samfund. Det må også gælde de indvandrede, der er kommet hertil og har sat børn i verden.

Ser man på de øvrige EU-lande, har de indrettet sig ret forskelligt med hensyn til modersmålsundervisning. Omfanget af modersmålsundervisning afhænger nemlig af lovgivningen m.v. i det enkelte medlemsland. Det fremgår af et svar fra undervisningsministeren fra sidste år.

Kommissionens beretning fra 1989 om rådsdirektivet fra 1977 siger, at landene alene er forpligtet til at udfolde bestræbelser i retning af at fremme undervisning i modersmål og i hjemlandets kultur. Om denne forpligtelse også gælder for børn af 2. eller 3. generations indvandrede, fremgår der tilsyneladende ikke noget om. Det ville være rart at få mere præcis viden om rækkevidden af direktivet fra 1977.